

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

**Besluit van ...
houdende de vaststelling van bekwaamheidseisen voor
onderwijsondersteuners in het mbo**

Op de voordracht van Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van xxx, nr. xxx, directie Wetgeving en Juridische Zaken, gedaan in overeenstemming met de Staatssecretaris van Economische Zaken;

Gelet op de artikelen 4.2.2, eerste lid, onderdeel d, en 4.2.3, tweede lid, van de Wet educatie en beroepsonderwijs en van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van xxx, nr. xxx);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van xxx, nr. xxx, directie Wetgeving en Juridische Zaken, uitgebracht in overeenstemming met de Staatssecretaris van Economische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I

Het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 1.1 wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

c. onderwijsondersteuner: medewerker bij een instelling, niet zijnde een docent of leraar, die onderwijsondersteunende werkzaamheden verricht als bedoeld in artikel 3.1, tweede lid.

B

Hoofdstuk 3 komt te luiden:

Hoofdstuk 3. BEKWAAMHEIDSEISEN VOOR ONDERWIJSONDERSTEUNERS

Artikel 3.1. Aanwijzing onderwijsondersteunende werkzaamheden

1. Dit hoofdstuk heeft betrekking op onderwijsondersteunende werkzaamheden die rechtstreeks verband houden met het onderwijsleerproces als bedoeld in artikel

4.2.3, tweede lid, van de Wet educatie en beroepsonderwijs door die werkzaamheden aan te wijzen waarvoor bekwaamheidseisen gelden.

2. Als onderwijsondersteunende werkzaamheden waarop bekwaamheidseisen van toepassing zijn, worden aangewezen:
 - de begeleiding van of het geven van instructie aan een of meer deelnemers van een beroepsopleiding tijdens begeleide onderwijsuren als bedoeld in artikel 7.2.7, zesde lid, van de Wet educatie en beroepsonderwijs, met name bij het verwerven van beroepsvaardigheden.

Artikel 3.2 De onderwijsondersteuner in het mbo

1. De pedagogisch-didactische bekwaamheid van een onderwijsondersteuner is ten minste gelijk aan het eindniveau van een specialisten- of middenkaderopleiding.
2. Artikel 2.2 is van overeenkomstige toepassing op de onderwijsondersteuner die samen met de docenten deel uitmaakt van de professionele onderwijsgemeenschap binnen een instelling.

Artikel 3.3 Vakinhoudelijke kennis en kunde

1. Vakinhoudelijk bekwaam is de onderwijsondersteuner die naar het oordeel van het bevoegd gezag de inhoud van zijn les of andere taak beheerst op ten minste het eindniveau van de beroepsopleiding waarvoor hij zijn onderwijsondersteunende werkzaamheden verricht.
2. Bij zijn oordeel neemt het bevoegd gezag in ogenschouw in hoeverre de onderwijsondersteuner:
 - a. vertrouwd is met vaktaal en beroepsethiek;
 - b. beschikt over relevante en actuele beroepskennis;
 - c. die kennis voor de deelnemer weet te plaatsen in de context van de beroepspraktijk;
 - d. voldoende kennis heeft van de Nederlandse en de Engelse taal en van rekenen, voor zover dit betrekking heeft op zijn vakgebied;
 - e. voldoende technisch-instrumentele kennis heeft, en
 - f. de geldende veiligheidsnormen kent.

Artikel 3.4. Didactische kunde

1. Didactisch bekwaam is de onderwijsondersteuner die in staat is een kwalificatieonderdeel leerbaar te maken voor deelnemers en daarbij de verschillende deelnemers weet te begeleiden in hun leerproces.
2. Een voldoende didactische bekwaamheid als bedoeld in het eerste lid houdt in dat de onderwijsondersteuner:
 - a. zijn les of andere taak vormgeeft met de beroepspraktijk voor ogen en de les zo samenstelt dat deze voor een deelnemer begrijpelijk en aansprekend is;
 - b. het leerdoel demonstreert en uitlegt, aansluitend bij het begripsniveau van de deelnemers;
 - c. verschillende didactische werkvormen weet te hanteren bij zowel de individuele begeleiding als de begeleiding van een groep deelnemers;
 - d. opdrachten op heldere wijze formuleert, zodat de deelnemers weten wat er van hen wordt verwacht, hoe de opdracht kan worden uitgevoerd en met welk doel;
 - e. zijn les of andere taak weet voor te bereiden, uit te voeren en te evalueren;
 - f. doelmatig weet om te gaan met (digitale) leermiddelen en -materialen, met een elektronische leeromgeving en de beschikbare tijd;
 - g. zorgt voor een ordelijke en taakgerichte leeromgeving;

- h. deelnemers weet te motiveren voor hun leer- en werktaken door stimulerende vragen te stellen en opbouwende, gerichte feedback te geven;
- i. zowel samenwerking als zelfstandig werken bij een deelnemer kan stimuleren;
- j. tijdens de les de voortgang bijhoudt van de verschillende deelnemers, eventuele bijzonderheden signaleert en daarover de docent informeert;
- k. periodiek met de docent de didactische aanpak en toegepaste werkvormen van de instructie evalueert en deze zo nodig bijstelt;
- l. bijdraagt aan pedagogisch-didactische evaluaties binnen de instelling en deze in afstemming met de docent benut voor zijn lesontwikkeling.

Artikel 3.5 Didactische kennis

1. Teneinde de didactische bekwaamheid als bedoeld in artikel 3.4 te verwerven en te behouden, beschikt de onderwijsondersteuner ten minste over basale kennis aangaande:
 - a. het leren op de werkplek onder begeleiding;
 - b. de invloed van taalbeheersing op het leren;
 - c. diverse didactische werkvormen, passend bij verschillende deelnemers;
 - d. de beginselen van het gebruik van observatie-instrumenten en van het meten van leerresultaten;
 - e. de beginselen die ten grondslag liggen aan didactisch verantwoord handelen;
 - f. de organisatorische vormgeving van de leeromgeving.
2. De onderwijsondersteuner beschikt daarnaast ten minste over kennis aangaande:
 - a. de inzet van ict bij didactische werkvormen;
 - b. het gebruik van deelnemersvolgsystemen;
 - c. actuele vormen van beroepsgerichte didactiek.

Artikel 3.6 Pedagogische kunde

1. Pedagogisch bekwaam is de onderwijsondersteuner die in staat is:
 - a. bij te dragen aan een veilige leeromgeving voor de deelnemers, en
 - b. de ontwikkeling in het leren en gedrag van een deelnemer te volgen.
2. Een voldoende kennis en kunde van de pedagogische bekwaamheid behelst dat de onderwijsondersteuner:
 - a. oog heeft voor de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van deelnemers;
 - b. rekening houdt met de leefwereld van de deelnemer en de culturele bepaaldheid daarvan;
 - c. moeilijkheden bij een deelnemer signaleert en hem weet te verwijzen naar de meest aangewezen persoon of instantie;
 - d. bijdraagt aan een veilig leerklimaat door deelnemers de ruimte te geven te leren van hun fouten;
 - e. duidelijke verwachtingen communiceert naar deelnemers en daarbij kenbaar maakt welke ruimte er is voor eigen initiatief;
 - f. verschillende pedagogische methoden weet te gebruiken, afhankelijk van de deelnemer en de situatie;
 - g. een groep weet aan te sturen en te begeleiden;
 - h. adequaat optreedt bij normoverschrijdend gedrag van een deelnemer;
 - i. de pedagogische uitgangspunten van het onderwijsteam waartoe hij behoort, toepast op zijn eigen handelen in de omgang met deelnemers;
 - j. voorbeeldgedrag laat zien in verband met het beroep waarvoor wordt opgeleid;

- k. het proces van interactie met en tussen de deelnemers van een afstand weet te beschouwen en eventuele bijzonderheden tijdens de uitvoering van zijn instructie meldt aan de verantwoordelijke docent;
- l. hulp weet te vragen bij organisatorische belemmeringen in de uitvoering van zijn taken.

Artikel 3.7 Pedagogische kennis

1. Teneinde de pedagogische bekwaamheid als bedoeld in artikel 3.6 te verwerven en te behouden, beschikt de onderwijsondersteuner ten minste over basale kennis aangaande:
 - a. de sociaal-emotionele ontwikkeling die deelnemers doormaken bij het opgroeien en volwassen worden en weet hij hoe daar in zijn gedrag rekening mee te houden;
 - b. de ontwikkeling van deelnemers bij het leren functioneren in een beroep;
 - c. veel voorkomende gedrags- en ontwikkelingsstoornissen en hoe deze stoornissen in de praktijk te herkennen, alsmede hoe hij daar in de praktijk zoveel mogelijk rekening mee kan houden;
 - d. pedagogische methoden,
 - e. ontwikkelingspsychologische en pedagogische uitgangspunten.
2. De onderwijsondersteuner beschikt daarnaast over kennis van bedrijfsculturen waar de deelnemer tijdens en na zijn opleiding mee te maken kan krijgen en weet hoe hij daar in zijn pedagogisch handelen aan kan refereren.

B

Het opschrift van hoofdstuk 6 komt te luiden:

Hoofdstuk 6. Overgangs- en slotbepalingen

C

In hoofdstuk 6 worden, onder vernummering van artikel 6.1 tot artikel 6.4, de volgende artikelen ingevoegd:

Artikel 6.1. Tijdelijke afwijking bevoegdheidseisen vho

Het bevoegd gezag van een school kan eenmalig toestaan dat een leraar vo, die niet voldoet aan de eisen bedoeld in de artikelen 2.7 en 2.13 om les te geven in het voorbereidend hoger onderwijs, gedurende ten hoogste één schooljaar toch les geeft in het vierde of hogere leerjaar, mits:

- a. die leraar ten aanzien van het desbetreffende vak of combinatie van vakken wel bevoegd is les te geven in het eerste, tweede en derde leerjaar van het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs of het hoger algemeen voortgezet onderwijs en voldoet aan de bekwaamheidseisen, bedoeld in de artikelen 2.6, 2.8, 2.9, 2.11, 2.12, onderdelen b en c, 2.14, 2.16, 2.18 en 2.19;
- b. het grootste deel van de werkzaamheden van die leraar is gelegen buiten het voorbereidend hoger onderwijs, en
- c. het aantal gegeven lessen ingevolge dit artikel niet meer bedraagt dan 5% van het totaal aan lessen in het voorbereidend hoger onderwijs in dat schooljaar op die school.

Artikel 6.2. Tijdelijke afwijking leraren beroepsgerichte vakken vmbo

1. Voor de toepassing van dit artikel wordt verstaan onder:
afdelingsvak, intrasectoraal programma of intersectoraal programma:
 afdelingsvak, intrasectoraal programma of intersectoraal programma als bedoeld in artikel 10b, zevende lid, onderdeel a, of 10d, zevende lid, onderdeel b, van de Wet op het voortgezet onderwijs zoals die wet luidde op 31 juli 2016;

beroepsgericht vak: profielvak als bedoeld in artikel 10b, zesde lid, aanhef, of 10d, zesde lid, aanhef, van de Wet op het voortgezet onderwijs, of beroepsgericht keuzevak als bedoeld in artikel 10b, zevende lid, onderdeel a, of 10d, zevende lid, onderdeel b, van die wet, behorende tot een profiel als bedoeld in artikel 10b, derde lid, of 10d, derde lid, van die wet.

2. Ten aanzien van een leraar die in vaste dienst verbonden is aan een school voor voorbereidend beroepsonderwijs en aan die school een beroepsgericht vak verzorgt, maar niet in het bezit is van een getuigschrift, afgegeven krachtens de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, waaruit blijkt dat hij ten aanzien van het onderwijs in dat vak voldoet aan de bekwaamheidseisen die zijn vastgesteld in hoofdstuk 2 van dit besluit, is artikel 33, eerste lid, onderdeel b, van de Wet op het voortgezet onderwijs tot en met 31 juli 2021 niet van toepassing indien de leraar al voor 1 augustus 2016 aan een school belast was met werkzaamheden als leraar in een afdelingsvak, intrasectoraal programma of intersectoraal programma dat verwant is aan het door de leraar verzorgde beroepsgerichte vak.
3. Een beroepsgericht vak en een afdelingsvak, intrasectoraal programma of intersectoraal programma zijn aan elkaar verwant indien het profiel waartoe dat beroepsgerichte vak behoort in de ministeriële regeling bedoeld in artikel 118bb van de Wet op het voortgezet onderwijs genoemd is bij het betreffende afdelingsvak, intrasectoraal programma of intersectoraal programma.
4. Dit artikel vervalt met ingang van 1 augustus 2022.

Artikel 6.3 Uitgestelde werking voor nieuwe onderwijsondersteuners mbo

De onderwijsondersteuner die eerst op of na het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit een aanvang heeft gemaakt met onderwijsondersteunende werkzaamheden als bedoeld in artikel 3.1 heeft tot ten hoogste 3 jaren na de inwerkingtreding van dit besluit de tijd zijn getuigschrift als bedoeld in artikel 4.2.2, eerste lid, onderdeel b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs over te leggen aan het bevoegd gezag van zijn instelling, teneinde aan te tonen dat hij bekwaam is als bedoeld in hoofdstuk 3.

Artikel II

Het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel BES wordt gewijzigd als volgt:

A

Aan artikel 1.1 wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

c. onderwijsondersteuner: medewerker bij een instelling, niet zijnde een docent of leraar, die onderwijsondersteunende werkzaamheden verricht als bedoeld in artikel 3.1, tweede lid.

B

Hoofdstuk 3 komt te luiden:

Hoofdstuk 3. BEKWAAMHEIDSEISEN VOOR ONDERWIJSONDERSTEUNERS

Artikel 3.1. Aanwijzing onderwijsondersteunende werkzaamheden

1. Dit hoofdstuk heeft betrekking op onderwijsondersteunende werkzaamheden die rechtstreeks verband houden met het onderwijsleerproces als bedoeld in artikel 4.2.3, tweede lid, van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES door die werkzaamheden aan te wijzen waarvoor bekwaamheidseisen gelden.
2. Als onderwijsondersteunende werkzaamheden waarop bekwaamheidseisen van toepassing zijn, worden aangewezen:

de begeleiding van of het geven van instructie aan een of meer deelnemers van een beroepsopleiding tijdens begeleide onderwijsuren als bedoeld in artikel 7.2.6, vierde lid, van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES, met name bij het verwerven van beroepsvaardigheden.

Artikel 3.2 De onderwijsondersteuner in het mbo

1. De pedagogisch-didactische bekwaamheid van een onderwijsondersteuner is ten minste gelijk aan het eindniveau van een specialisten- of middenkaderopleiding.
2. Artikel 2.2 is van overeenkomstige toepassing op de onderwijsondersteuner die samen met de docenten deel uitmaakt van de professionele onderwijsgemeenschap binnen een instelling.

Artikel 3.3 Vakinhoudelijke kennis en kunde

1. Vakinhoudelijk bekwaam is de onderwijsondersteuner die naar het oordeel van het bevoegd gezag de inhoud van zijn les of andere taak beheerst op ten minste het eindniveau van de beroepsopleiding waarvoor hij zijn onderwijsondersteunende werkzaamheden verricht.
2. Bij zijn oordeel neemt het bevoegd gezag in ogenschouw in hoeverre de onderwijsondersteuner:
 - a. vertrouwd is met vaktaal en beroepsethiek;
 - b. beschikt over relevante en actuele beroepskennis;
 - c. die kennis voor de deelnemer weet te plaatsen in de context van de beroepspraktijk;
 - d. voldoende kennis heeft van de Nederlandse en de Engelse taal en van rekenen, voor zover dit betrekking heeft op zijn vakgebied;
 - e. voldoende technisch-instrumentele kennis heeft, en
 - f. de geldende veiligheidsnormen kent.

Artikel 3.4. Didactische kunde

1. Didactisch bekwaam is de onderwijsondersteuner die in staat is een kwalificatieonderdeel leerbaar te maken voor deelnemers en daarbij de verschillende deelnemers weet te begeleiden in hun leerproces.
2. Een voldoende didactische bekwaamheid als bedoeld in het eerste lid houdt in dat de onderwijsondersteuner:
 - a. zijn les of andere taak vormgeeft met de beroepspraktijk voor ogen en de les zo samenstelt dat deze voor een deelnemer begrijpelijk en aansprekend is;
 - b. het leerdoel demonstreert en uitlegt, aansluitend bij het begripsniveau van de deelnemers;
 - c. verschillende didactische werkvormen weet te hanteren bij zowel de individuele begeleiding als de begeleiding van een groep deelnemers;
 - d. opdrachten op heldere wijze formuleert, zodat de deelnemers weten wat er van hen wordt verwacht, hoe de opdracht kan worden uitgevoerd en met welk doel;
 - e. zijn les of andere taak weet voor te bereiden, uit te voeren en te evalueren;
 - f. doelmatig weet om te gaan met (digitale) leermiddelen en -materialen, met een elektronische leeromgeving en de beschikbare tijd;
 - g. zorgt voor een ordelijke en taakgerichte leeromgeving;
 - h. deelnemers weet te motiveren voor hun leer- en werktaken door stimulerende vragen te stellen en opbouwende, gerichte feedback te geven;
 - i. zowel samenwerking als zelfstandig werken bij een deelnemer kan stimuleren;
 - j. tijdens de les de voortgang bijhoudt van de verschillende deelnemers, eventuele bijzonderheden signaleert en daarover de docent informeert;
 - k. periodiek met de docent de didactische aanpak en toegepaste werkvormen van de instructie evalueert en deze zo nodig bijstelt;

- l. bijdraagt aan pedagogisch-didactische evaluaties binnen de instelling en deze in afstemming met de docent benut voor zijn lesontwikkeling.

Artikel 3.5 Didactische kennis

1. Teneinde de didactische bekwaamheid als bedoeld in artikel 3.4 te verwerven en te behouden, beschikt de onderwijsondersteuner ten minste over basale kennis aangaande:
 - a. het leren op de werkplek onder begeleiding;
 - b. de invloed van taalbeheersing op het leren;
 - c. diverse didactische werkvormen, passend bij verschillende deelnemers;
 - d. de beginselen van het gebruik van observatie-instrumenten en van het meten van leerresultaten;
 - e. de beginselen die ten grondslag liggen aan didactisch verantwoord handelen;
 - f. de organisatorische vormgeving van de leeromgeving.
2. De onderwijsondersteuner beschikt daarnaast ten minste over kennis aangaande:
 - a. de inzet van ict bij didactische werkvormen;
 - b. het gebruik van deelnemersvolgsystemen;
 - c. actuele vormen van beroepsgerichte didactiek.

Artikel 3.6 Pedagogische kunde

1. Pedagogisch bekwaam is de onderwijsondersteuner die in staat is:
 - a. bij te dragen aan een veilige leeromgeving voor de deelnemers, en
 - b. de ontwikkeling in het leren en gedrag van een deelnemer te volgen.
2. Een voldoende kennis en kunde van de pedagogische bekwaamheid behelst dat de onderwijsondersteuner:
 - a. oog heeft voor de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van deelnemers;
 - b. rekening houdt met de leefwereld van de deelnemer en de culturele bepaaldheid daarvan;
 - c. moeilijkheden bij een deelnemer signaleert en hem weet te verwijzen naar de meest aangewezen persoon of instantie;
 - d. bijdraagt aan een veilig leerklimaat door deelnemers de ruimte te geven te leren van hun fouten;
 - e. duidelijke verwachtingen communiceert naar deelnemers en daarbij kenbaar maakt welke ruimte er is voor eigen initiatief;
 - f. verschillende pedagogische methoden weet te gebruiken, afhankelijk van de deelnemer en de situatie;
 - g. een groep weet aan te sturen en te begeleiden;
 - h. adequaat optreedt bij normoverschrijdend gedrag van een deelnemer;
 - i. de pedagogische uitgangspunten van het onderwijsteam waartoe hij behoort, toepast op zijn eigen handelen in de omgang met deelnemers;
 - j. voorbeeldgedrag laat zien in verband met het beroep waarvoor wordt opgeleid;
 - k. het proces van interactie met en tussen de deelnemers van een afstand weet te beschouwen en eventuele bijzonderheden tijdens de uitvoering van zijn instructie meldt aan de verantwoordelijke docent;
 - l. hulp weet te vragen bij organisatorische belemmeringen in de uitvoering van zijn taken.

Artikel 3.7 Pedagogische kennis

1. Teneinde de pedagogische bekwaamheid als bedoeld in artikel 3.6 te verwerven en te behouden, beschikt de onderwijsondersteuner ten minste over basale kennis aangaande:

- a. de sociaal-emotionele ontwikkeling die deelnemers doormaken bij het opgroeien en volwassen worden en weet hij hoe daar in zijn gedrag rekening mee te houden;
 - b. de ontwikkeling van deelnemers bij het leren functioneren in een beroep;
 - c. veel voorkomende gedrags- en ontwikkelingsstoornissen en hoe deze stoornissen in de praktijk te herkennen, alsmede hoe hij daar in de praktijk zoveel mogelijk rekening mee kan houden;
 - d. pedagogische methoden,
 - e. ontwikkelingspsychologische en pedagogische uitgangspunten.
2. De onderwijsondersteuner beschikt daarnaast over kennis van bedrijfsculturen waar de deelnemer tijdens en na zijn opleiding mee te maken kan krijgen en weet hoe hij daar in zijn pedagogisch handelen aan kan refereren.

B

Het opschrift van hoofdstuk 6 komt te luiden:

Hoofdstuk 6. Overgangs- en slotbepalingen

C

In hoofdstuk 6 worden, onder vernummering van artikel 6.1 tot artikel 6.4, de volgende artikelen ingevoegd:

Artikel 6.1. Tijdelijke afwijking bevoegdheidseisen vho

Het bevoegd gezag van een school kan eenmalig toestaan dat een leraar vo, die niet voldoet aan de eisen, bedoeld in de artikelen 2.7 en 2.13, om les te geven in het geeft in het vierde of hogere leerjaar, mits:

- a. die leraar ten aanzien van het desbetreffende vak of combinatie van vakken wel bevoegd is les te geven in het eerste, tweede en derde leerjaar van het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs of het hoger algemeen voortgezet onderwijs en voldoet aan de bekwaamheidseisen, bedoeld in de artikelen 2.6, 2.8, 2.9, 2.11, 2.12, onderdelen b en c, 2.14, 2.16, 2.18 en 2.19;
- b. het grootste deel van de werkzaamheden van die leraar is gelegen buiten het voorbereidend hoger onderwijs, en
- c. het aantal gegeven lessen ingevolge dit artikel niet meer bedraagt dan 5% van het totaal aan lessen in het voorbereidend hoger onderwijs in dat schooljaar op die school.

Artikel 6.2. Tijdelijke afwijking leraren beroepsgerichte vakken vmbo

1. Voor de toepassing van dit artikel wordt verstaan onder:
 - a. afdelingsvak, intrasectoraal programma of intersectoraal programma: afdelingsvak, intrasectoraal programma of intersectoraal programma als bedoeld in artikel 10b, zevende lid, onderdeel a, of 10d, zevende lid, onderdeel b, van de Wet voortgezet onderwijs BES zoals die wet luidde op 31 juli 2016;
 - b. beroepsgericht vak: profielvak als bedoeld in artikel 10b, zesde lid, aanhef, of 10d, zesde lid, aanhef, van de Wet voortgezet onderwijs BES, of beroepsgericht keuzevak als bedoeld in artikel 10b, zevende lid, onderdeel a, of 10d, zevende lid, onderdeel b, van die wet, behorende tot een profiel als bedoeld in artikel 10b, derde lid, of 10d, derde lid, van die wet.
2. Ten aanzien van een leraar die in vaste dienst verbonden is aan een school voor voorbereidend beroepsonderwijs en aan die school een beroepsgericht vak verzorgt, maar niet in het bezit is van een getuigschrift, afgegeven krachtens de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, waaruit blijkt dat hij

ten aanzien van het onderwijs in dat vak voldoet aan de bekwaamheidseisen die zijn vastgesteld in hoofdstuk 2 van dit besluit, is artikel 33, eerste lid, onderdeel b, van de Wet voortgezet onderwijs BES tot en met 31 juli 2021 niet van toepassing indien de leraar al voor 1 augustus 2016 aan een school belast was met werkzaamheden als leraar in een afdelingsvak, intrasectoraal programma of intersectoraal programma dat verwant is aan het door de leraar verzorgde beroepsgerichte vak.

3. Een beroepsgericht vak en een afdelingsvak, intrasectoraal programma of intersectoraal programma zijn aan elkaar verwant indien het profiel waartoe dat beroepsgerichte vak behoort in de ministeriële regeling bedoeld in artikel 118bb van de Wet voortgezet onderwijs BES genoemd is bij het betreffende afdelingsvak, intrasectoraal programma of intersectoraal programma.
4. Dit artikel vervalt met ingang van 1 augustus 2022.

Artikel 6.3 Uitgestelde werking voor nieuwe onderwijsondersteuners mbo

De onderwijsondersteuner die eerst op of na het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit een aanvang heeft gemaakt met onderwijsondersteunende werkzaamheden als bedoeld in artikel 3.1 heeft tot ten hoogste 3 jaren na de inwerkingtreding van dit besluit de tijd zijn getuigschrift als bedoeld in artikel 4.2.2, eerste lid, onderdeel b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES over te leggen aan het bevoegd gezag van zijn instelling, teneinde aan te tonen dat hij bekwaam is als bedoeld in hoofdstuk 3.

Artikel III

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen op een verschillend tijdstip kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

Dr. Jet Bussemaker

Nota van toelichting

Deze toelichting wordt gegeven in overeenstemming met de Staatssecretaris van Economische Zaken.

Algemeen deel

1. Inleiding

Met deze wijzigingen van het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel en het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel BES worden voor de eerste maal (pedagogisch-didactische en vakinhoudelijke) bekwaamheidseisen vastgesteld. Tegelijkertijd worden de werkzaamheden aangewezen waarop die eisen betrekking hebben. Dit besluit heeft daarmee gevolgen voor instellingen en haar personeel dat die onderwijsondersteunende werkzaamheden verricht in het uit 's Rijks kas bekostigde middelbaar beroepsonderwijs (mbo). De aanleiding voor dit besluit is het Nationaal Onderwijsakkoord (NOA) van 19 september 2013 waarbij met de sociale partners is afgesproken de kwaliteit van onderwijsondersteuners en onderwijsassistenten in het mbo te verbeteren door het wettelijk vastleggen van bekwaamheidseisen voor deze beroepsgroep. Dit besluit geeft daarmee uitvoering aan artikel 4.2.3, tweede lid, van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB) en dezelfde bepaling uit de Wet educatie en beroepsonderwijs BES. Omdat de wettekst en de bekwaamheidseisen voor Europees en Caribisch Nederland identiek zijn, wordt hierna omwille van de leesbaarheid alleen ingegaan op de situatie voor Europees Nederland. In paragraaf 8 wordt specifiek ingegaan op Caribisch Nederland (het benedenwindse eiland Bonaire en de bovenwindse eilanden Saba en Sint-Eustatius).

2. Hoofdpijnen van dit besluit

Inhoud

De bijzonderheid van dit besluit is dat het in artikel 3.1 de werkzaamheden aanwijst waarvoor bekwaamheidseisen gelden. Iedere medewerker van een instelling die dergelijke werkzaamheden verricht, moet voldoen aan de bekwaamheidseisen. Het bestuur van een instelling dient daarop toe te zien. Ingevolge artikel 4.2.3a van de WEB dient het bestuur een personeelsdossier bij te houden waarin dit soort informatie is opgenomen.

De eisen gelden dus niet voor alle werkzaamheden of personen die werkzaam zijn binnen een instelling. Het gaat namelijk slechts om die ondersteunende werkzaamheden die rechtstreeks verband houden met het onderwijsleerproces. Dit ziet met name op het begeleiden van en het geven van instructie aan deelnemers bij het verwerven van beroepsvaardigheden. Daarvoor is praktijkkennis over het beroep waarvoor wordt opgeleid van belang. In het mbo voeren daarom vooral zogenoemde onderwijsondersteuners of onderwijsassistenten deze werkzaamheden uit (en meestal niet door als zodanig benoemde of tewerkgestelde docenten). In dit besluit wordt deze medewerker voortaan aangeduid met de algemene term onderwijsondersteuner. In het veld worden dergelijke personen vaak aangeduid als onderwijsondersteuner, maar andere benamingen komen ook voor, omdat het tot nu geen wettelijk beschermde beroepen zijn.

Met het begrip "onderwijsondersteuner" wordt geen nieuwe functie aangewezen waarvoor dit besluit relevant is. Deze definitie maakt echter dit besluit wel toegankelijker en leesbaarder, omdat hiermee wordt voorkomen dat telkens moet worden verwezen naar de medewerker van een mbo-instelling die is belast met onderwijsondersteunende werkzaamheden die rechtstreeks verband houden met het

onderwijsleerproces en waarvoor in artikel 3.1 is precies is aangegeven op welke werkzaamheden de bekwaamheidseisen van hoofdstuk 3 van dit besluit van toepassing zijn.

De bekwaamheidseisen zijn minimumeisen met een tweeledige functie: zij zijn voortaan een ijkpunt voor opleidingen tot onderwijsondersteuner en dienen in de tweede plaats ook als ijkpunt voor bekwaamheidsonderhoud van een onderwijsondersteuner. Nu de wet de bekwaamheidseisen niet koppelt aan een bepaalde functie maar aan een bepaalde werkzaamheid, is het goed te beseffen dat de naam of functie die cao-partijen geven aan een bepaalde functie irrelevant is voor de vraag of een persoon aan de bekwaamheidseisen moet voldoen. Steeds dient de vraag voorop te staan of er sprake is van rechtstreekse betrokkenheid bij het onderwijsleerproces van een beroepsopleiding waarbij er contact met deelnemers is. Meer precies: rechtens relevant is of er sprake is van het begeleiden van of geven van instructies aan een deelnemer aan een beroepsopleiding door een niet-docent. Deze activiteiten zijn immers met artikel 3.1 van dit besluit aangewezen als onderwijsondersteunende werkzaamheden in de zin van de wet. Als hiervan sprake is en de persoon in kwestie is geen docent of leraar en er is evenmin sprake van een uitzondering op de bevoegdheidseis als bedoeld in artikel 4.2.2 van de WEB, dan is er sprake van een "onderwijsondersteuner" in de zin van dit besluit waarop de bekwaamheidseisen van toepassing zijn.

Voor docenten gelden aparte eisen. Deze zijn te vinden in hoofdstuk 2 van dit besluit. De hoofdregel is dat een persoon slechts bevoegd is als docent te werken als hij voldoet aan de bekwaamheidseisen als bedoeld in hoofdstuk 2 van dit besluit, hetgeen wordt aangetoond door het bezit van een in artikel 4.2.1, tweede lid, van de WEB aangeduid getuigschrift. In het geval van een docent zijn de bekwaamheidseisen dus gekoppeld aan de functie van docent. Iedereen die het bestuur van een instelling als zodanig benoemt of tewerkstelt, dient te voldoen aan de bekwaamheidseisen voor docenten. Dat is anders voor de onderwijsondersteunende werkzaamheden waar het hier om gaat. In het mbo is er sprake van een verscheidenheid aan functies en functiebenamingen voor onderwijsondersteunende werkzaamheden die rechtstreeks verband houden met het onderwijsleerproces en waarop dit besluit dus van toepassing is. In het voorstel gaat de BVMO hier ook op in.¹ Dit is ook een van de redenen waarom de wet niet verplicht tot het opstellen van een bekwaamheidseisen voor een bepaalde functie maar voor een bepaalde werkzaamheid zoals thans met artikel 3.1 van dit besluit ingevuld.²

Positie van de onderwijsondersteuner ten opzichte van de docent

De onderwijsondersteunende werkzaamheden richten zich in de praktijk met name op het begeleiden van de deelnemer of een groep van deelnemers op die onderdelen van de kwalificatie die betrekking hebben op de beroepspraktijk. Deze onderdelen betreffen vooral praktijklessen die ondersteunend zijn aan theorielessen of generieke kwalificatie-eisen. De verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het gehele onderwijsprogramma van een kwalificatie waarvoor de beroepsopleiding opleidt, ligt in eerste instantie vaak bij een of meerdere docenten van het onderwijsteam. Het is een kwestie van interne organisatie binnen de rechtspersoon die de instelling in stand houdt hoe sterk het bestuur betrokken is bij de bewaking van de kwaliteit. Uiteindelijk is het bestuur van de instelling eindverantwoordelijk voor het onderwijsprogramma en de kwaliteit ervan,

¹ http://www.bvmo.nl/2016_02_18/wp-content/uploads/2016/06/Bekwaamheidseisen-onderwijsondersteunend-personeel.pdf; zie pagina 9 van het voorstel.

² Vergelijk ook het rapport van het Expertisecentrum beroepsonderwijs: Onderwijsondersteuners in het mbo, afbakening, lokalisering en toerusting, 19 januari 2016.

alsmede het toezien op de bekwaamheid en het functioneren van het gehele onderwijspersoneel.

Niveau

Voor de vakinhoudelijke werkzaamheden geldt dat de onderwijsondersteuner bekwaam is als hij de inhoud van zijn lessen beheerst op ten minste het eindniveau van de opleiding waarin hij zijn werkzaamheden uitvoert. Dat kunnen dus alle niveaus van beroepsopleiding zijn. Dit aspect van bekwaamheid is ter beoordeling van het bestuur van de instelling. Daarbij geeft artikel 3.3 het kader voor de geschiktheidsbeoordeling door of namens het bevoegd gezag. De nadruk van de onderhavige bekwaamheidseisen ligt daarmee qua omvang en diepte op de didactische en pedagogische bekwaamheid. Hierbij geldt als eis dat de onderwijsondersteuner zich ten minste kwalificeert op mbo-4 niveau. Dit betekent dat deze pedagogisch-didactische bekwaamheidseisen als wettelijke beroepsvereisten onderdeel worden van een kwalificatie op mbo-4 niveau. Het zou ook kunnen dat deze eisen worden geïncorporeerd in een *associate degree*-programma in de zin van artikel 7.8a van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek. In het geval van zo'n ad-programma zijn het wettelijke beroepsvereisten in de zin van artikel 7.6 van de WHW.

Procedure

Ingevolge de wettelijke procedure als bedoeld in artikel 4.2.3, vijfde lid, van de WEB heeft de Beroepsvereniging Opleiders MBO (BVMBO) desgevraagd een voorstel voor deze bekwaamheidseisen gedaan aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap op 10 juni 2016.³ Zij is daarbij opgetreden als vertegenwoordiger van de beroepsgroep onderwijsondersteunend personeel in het mbo. Het expertisecentrum beroepsonderwijs (ecbo), onderdeel van Stichting CINOP, heeft de BVMBO hierbij ondersteund. De BVMBO heeft bij de totstandkoming van het voorstel diverse partijen in het veld in meerdere rondes geconsulteerd. Naast de beroepsgroep zelf en BVMBO uiteraard zijn vertegenwoordigers van de werkgevers (MBO Raad), de docenten (de Onderwijscoöperatie), de deelnemers (JOB), de ouders (Ouders & Onderwijs), de lerarenopleidingen en de mbo-instellingen die opleidingen voor onderwijsondersteunend personeel aanbieden, de Inspectie van het onderwijs en de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) geraadpleegd. Het doel van de consultaties was te zorgen voor draagvlak bij zowel de beroepsgroep als de andere betrokken partijen. De MBO Raad, Ouders & Onderwijs en JOB hebben schriftelijk aangegeven het voorstel te ondersteunen. De Onderwijscoöperatie was betrokken in het begin, maar heeft zich in de loop van het voorbereidingsproces teruggetrokken. Van de anderen is geen schriftelijke reactie ontvangen.

De BVMBO heeft als vertrekpunt voor het ontwikkelen van het voorstel teruggegrepen op een niet eerder benut voorstel van SBL/Calibris uit 2009 en een rapport van het Landelijk Platform Beroepen in het Onderwijs uit 2007. Tevens is rekening gehouden met de kritische opmerkingen van de Raad van State omtrent de gedetailleerdheid en de naleefbaarheid van het ontwerpbesluit bekwaamheidseisen leraren en docenten in 2005 en tot slot is rekening gehouden met het recente voorstel voor de herijking van de bekwaamheidseisen voor leraren en docenten uit 2014.⁴

De bekwaamheidseisen voor onderwijsondersteunende werkzaamheden die rechtstreeks verband houden met het onderwijsleerproces in het mbo zoals geformuleerd in dit

³ <http://www.bvmbo.nl/minister-bussemaker-ontvangt-voorstel-bekwaamheidseisen-voor-onderwijsondersteunend-personeel-in-het-mbo>

⁴ http://www.bvmbo.nl/2016_02_18/wp-content/uploads/2016/06/Bekwaamheidseisen-onderwijsondersteunend-personeel.pdf, pagina 6 van het voorstel

besluit zijn gebaseerd op het voorstel dat de BVMBO heeft voorgelegd aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. In dat voorstel wordt de bekwaamheid onderscheiden in drie deelaspecten.⁵ In dit besluit is dat overgenomen. Zoveel mogelijk is aangesloten bij het voorstel maar om redenen van vormgeving en juridische kwaliteitseisen als toegankelijkheid, duidelijkheid, naleefbaarheid en uitvoerbaarheid zijn de formuleringen van de bekwaamheden soms aangepast en waar mogelijk samengevoegd. Daarbij was steeds het oogmerk de strekking en inhoud van de voorgestelde bekwaamheidseis zoveel mogelijk een op een over te nemen. Daarbij moest ook rekening worden gehouden met de geherformuleerde bekwaamheidseisen voor docenten en leraren, die recentelijk opnieuw zijn vastgesteld, omdat zowel het onderhavige besluit als dat besluit herijking bekwaamheidseisen leraren en docenten leidt tot een wijziging van het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel.⁶ Dit betekent dat de inleiding van het voorstel heeft geleid tot de formulering van artikel 3.2, teneinde de rol en positionering van de onderwijsondersteuner af te bakenen, alsmede het niveau waarop de onderwijsondersteuner zichzelf kwalificeert als een bekwaam medewerker. De afbakening betreft vooral de relatie tot de docent. De concrete voorstellen van de BVMBO voor bekwaamheidseisen op het terrein van vakinhoudelijke bekwaamheid, alsmede de pedagogisch-didactische bekwaamheden zijn verwerkt in de artikelen 3.3 tot en met 3.7 van dit besluit.

3. Verhouding tot aanverwante wet- en regelgeving

Artikel 4.2.2 van de WEB

Artikel 4.2.2 van de WEB regelt de bevoegdheid voor personeel dat onderwijsondersteunende werkzaamheden verricht. Tot de inwerkingtreding van dit besluit golden slechts als wettelijke randvoorwaarden dat een verklaring omtrent het gedrag dient te worden overgelegd, alsmede dat men geen beroepsverbod mag hebben opgelegd gekregen door de strafrechter als bijkomende straf. Voor het overige was het aan het bevoegd gezag van de instelling overgelaten om te bepalen of een persoon geschikt is als onderwijsondersteuner of onderwijsondersteuner aan de slag te gaan.

Als gevolg van dit besluit worden er nu ook inhoudelijke eisen gesteld aan de bekwaamheid van een onderwijsondersteuner. Deze eisen dienen in acht te worden genomen voor die ondersteunende werkzaamheden waarvoor op grond van artikel 4.2.3, tweede lid, van de WEB, bij algemene maatregel van bestuur bekwaamheidseisen zijn vastgesteld. Nu dit besluit hier invulling aan geeft, dient het bestuur van de instelling voortaan, daargelaten het overgangsrecht voor reeds zittend personeel en andere uit de wet zelf voortvloeiende uitzonderingen erop toe te zien dat de onderwijsondersteuner over een getuigschrift beschikt waaruit blijkt dat hij of zij aan de bekwaamheidseisen voor een onderwijsondersteuner voldoet. Naast dit getuigschrift als bewijsmiddel om aan te tonen dat betrokkene voldoet aan de bekwaamheidseisen en dus bevoegd is de onderwijsondersteunende werkzaamheden in de zin van dit besluit te verrichten, is er nog een mogelijkheid om aan de onderhavige bekwaamheidseisen te voldoen. Een persoon met een elders in de Europese Unie, Europese Economische Ruimte of Zwitserland verworven beroepskwalificatie zoals een diploma of beroepservaring kan een aanvraag doen bij de minister van OCW op grond van de Algemene wet erkenning EU-beroepskwalificaties teneinde in aanmerking te komen tot een erkenning van die

⁵ http://www.bvmbo.nl/2016_02_18/wp-content/uploads/2016/06/Bekwaamheidseisen-onderwijsondersteunend-personeel.pdf

⁶ Besluit van 16 maart 2017 tot wijziging van het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel en het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel BES in verband met de herijking van de bekwaamheidseisen voor leraren en docenten (Staatsblad 2017,148)

buitenlandse beroepskwalificatie in plaats van het Nederlandse getuigschrift. Na een eventuele erkenning mag hij dan het beroep van onderwijsondersteuner uitoefenen.

Andere wettelijke uitzonderingen

Dit besluit is niet van toepassing op de onderwijsondersteuner die werkzaamheden verricht in het kader van contractactiviteiten, zo volgt uit artikel 4.2.2, tweede lid, van de WEB. Ook de student aan een duale opleiding in het hoger onderwijs of in het middelbaar beroepsonderwijs (daar aangeduid als beroepsbegeleidende leerweg (bbl) die in het kader van diens opleiding onderwijsondersteunende werkzaamheden als onderwijsondersteuner verricht, is wettelijk vrijgesteld van de met dit besluit gestelde bekwaamheidseisen. Hij of zij is dus bevoegd om zolang zijn opleiding duurt onderwijsondersteunende werkzaamheden te verrichten, aldus artikel 4.2.2, derde lid, van de WEB.

Tot slot heeft het bestuur van de instelling op grond van het vierde lid van voornoemde wetsbepaling de algemene bevoegdheid om elke medewerker gedurende twee jaren onderwijsondersteunende werkzaamheden te laten verrichten zonder dat betrokkene aan de bekwaamheidseisen voldoet. In bijzondere gevallen kan deze periode nog met een jaar worden verlengd. De voorwaarde is wel dat het bestuur een goede administratie bijhoudt indien van deze verlenging gebruik wordt gemaakt.

De bekwaamheidseisen zijn gerelateerd aan de werkzaamheden en niet aan functies. In onderhavig besluit worden geen functies vastgelegd. Daarbij dient in ogenschouw te worden genomen dat het begrip "onderwijsondersteuner" in dit besluit wel een rechtens relevante betekenis toekomt omwille van de leesbaarheid van dit besluit.

Alleen voor bekostigde beroepsopleidingen

De nieuwe bekwaamheidseisen hebben vooralsnog geen betrekking op onderwijsondersteunend personeel dat zich bezig houdt met opleidingen educatie. Dit kan mogelijk anders worden in de toekomst als gevolg van de motie Ypma, waarin de regering wordt opgeroepen ook bekwaamheidseisen vast te stellen voor onderwijsondersteuners in het primair en voortgezet onderwijs, mede in relatie met het lerarenregister.⁷ Wanneer er immers in het voortgezet onderwijs bekwaamheidseisen gaan gelden, dan ligt het in de rede te bezien of die eisen ook moeten gaan gelden voor het voortgezet algemeen volwassenenonderwijs (vavo), omdat beide onderwijssoorten inhoudelijk vergelijkbaar zijn.

De eisen hebben evenmin betrekking op contractactiviteiten, omdat dit wettelijk is uitgesloten in artikel 4.2.2, tweede lid, van de WEB. Onder contractonderwijs wordt verstaan het verrichten van (onderwijsgerelateerde) werkzaamheden voor eigen rekening ten behoeve van derden. De rijksbijdrage mag niet voor contractactiviteiten worden gebruikt.

Met deze beperkingen wordt een gelijk speelveld bereikt, omdat andere aanbieders van vavo of contractonderwijs dan instellingen ook niet aan deze eisen behoeven te voldoen. Van een zodanig speelveld is echter geen sprake als het gaat om niet-bekostigd beroepsonderwijs. Het personeel van de zogenoemde andere instellingen voor beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 1.4.1 van de WEB hoeft niet te voldoen aan de bekwaamheidseisen volgens dit besluit. Dit is wettelijk zo bepaald.

Overgangsrecht Wet bio

De grondslag voor de onderhavige bekwaamheidseisen is ingevoerd met de Wet beroepen in het onderwijs (Wet bio) in 2006. Deze wijzigingswet bevat in artikel XI,

⁷ Kamerstukken II 2016-2017, 34458, nr. 21.

eerste lid, een overgangsbepaling voor bekwaamheidseisen voor docenten. In dit eerste lid is bepaald dat de docent die op het tijdstip van inwerkingtreding van nieuwe bekwaamheidseisen voor docenten reeds over een bewijs van bekwaamheid beschikt volgens de wettelijke voorschriften zoals luidend op de dag vóór de inwerkingtreding van de nieuwe bekwaamheidseisen, wordt aangemerkt aan die nieuwe eisen te voldoen. Deze bepaling is echter ook nog relevant voor de bekwaamheidseisen voor onderwijsondersteunend personeel vanwege het derde lid van artikel XI. Dat derde lid verklaart namelijk het eerste lid van overeenkomstige toepassing op de onderwijsondersteunende werkzaamheden, voor zover daarvoor bekwaamheidseisen zijn vastgesteld. Voornoemd artikel XI is vastgesteld bij de Wet beroepen in het onderwijs van 30 juni 2004 en op 1 augustus 2006 in werking getreden. Aangezien op geen van deze momenten bekwaamheidseisen waren vastgesteld voor onderwijsondersteunende werkzaamheden, kan deze bepaling niet anders worden uitgelegd dan dat het derde lid alle medewerkers die zijn belast met onderwijsondersteunende werkzaamheden waarvoor thans bekwaamheidseisen zijn vastgesteld, vrijstelt van het behalen van een nieuw getuigschrift. Dit betekent dat op de dag van inwerkingtreding van dit besluit reeds werkzaam personeel dat onderwijsondersteunende werkzaamheden als onderwijsondersteuner en onderwijsondersteuner in de zin van dit besluit verricht, van rechtswege wordt aangemerkt aan de nieuwe bekwaamheidseisen te voldoen. Zij kunnen daarmee dus gewoon hun onderwijsondersteunende werkzaamheden in het mbo blijven uitoefenen zonder genoodzaakt te zijn een nieuw getuigschrift te behalen. Uiteraard mag het bestuur van een instelling wel zijn personeel stimuleren nascholing te volgen bijvoorbeeld naar aanleiding van een functioneringsgesprek. Dit is echter niet wettelijk verplicht.

Voor nieuw personeel daarentegen geldt dat zij geen beroep kan doen op de uitzondering van voormeld overgangsrecht. Nieuw personeel is de onderwijsondersteuner die op of na het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit zijn onderwijsondersteunende werkzaamheden in de zin van artikel 3.2 aanvangt bij een instelling. In verband met de handhaafbaarheid van dit overgangsrecht, is het de bedoeling dat er wel een registratieplicht wordt ingevoerd bij ministeriële regeling. Dit is mogelijk op grond van artikel 4.2.3a van de WEB. Zou de minister van OCW dit nalaten, dan is het zeer lastig om over een aantal jaren nog vast te kunnen stellen welke medewerker van een instelling die als onderwijsondersteuner in de zin van dit besluit kan worden aangemerkt, nog onder het overgangsrecht valt en dus geen nieuw getuigschrift behoeft te behalen en wie niet onder dat overgangsrecht valt. Deze registratie is daarmee in het belang van zowel de instellingen als de medewerkers zelf.

Het bevoegd gezag zal als werkgever of opdrachtgever voor nieuw personeel dat na het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit (beoogd is 1 januari 2018) is begonnen bij een instelling met onderwijsondersteunende werkzaamheden dus moeten aantonen dat het betrokken personeelslid aan de bekwaamheidseisen voldoet. De eenvoudigste manier is dat het personeelslid in het bezit is van een door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aangewezen getuigschrift als bedoeld in artikel 4.2.2, eerste lid, onderdeel b, van de WEB.

De eerste periode na inwerkingtreding van dit besluit zou die regel evenwel niet altijd nageleefd kunnen worden, indien er onvoldoende opleidingen en tijd voorhanden zijn om dat getuigschrift te behalen. Daarom voorziet artikel 6.3 van dit besluit in een extra overgangsbepaling waarbij de drie eerste jaren nog niet direct een getuigschrift behoeft te worden overgelegd. Deze periode geeft nieuw aangesteld personeel de kans alsnog het vereiste getuigschrift te behalen of een reeds begonnen opleiding af te ronden en het getuigschrift nadien te overleggen. Voor deze categorie van personeel geldt dus een vorm van uitgestelde werking. Tijdens deze periode is het aan het bestuur om zo nodig rechtspositionele voorwaarden te verbinden aan het verrichten van

onderwijsondersteunende werkzaamheden. Na ommekomst van de periode van 3 jaren moet ieder personeelslid dat in dienst is gekomen op of na het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit, en dat als onderwijsondersteuner in de zin van dit besluit kan worden aangemerkt, aan de bekwaamheidseisen voldoen. Degene die hier niet aan voldoet, mag na ommekomst van de driejaarsperiode geen deelnemers meer begeleiden of instructie geven aan deelnemers. De enige uitzondering die daarna eventueel nog opgaat is een door het bestuur van de instelling te gunnen termijn van 2 jaren aan de onderwijsondersteuner op grond van artikel 4.2.2, vierde lid, van de WEB; in heel bijzondere gevallen nog met een jaar te verlengen.

In totaal bestaat er dus "voor nieuwe gevallen" na het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit een termijn van 3 jaren om het vereiste diploma te behalen, eventueel te vermeerderen met 2 jaren indien het bestuur van de instelling daartoe aanleiding ziet. In heel bijzondere gevallen kan het bestuur dan nog een jaar respijt geven aan een individuele medewerker. Degene die na het verstrijken van de respijtperiode zoals hierboven weergegeven, nog steeds niet kan aantonen aan de bekwaamheidseisen te voldoen, mag geen onderwijsondersteunende werkzaamheden als bedoeld in artikel 3.1 meer verrichten. Dit betekent dus geen begeleiding van deelnemers of instructie geven meer voor die medewerker in enig onderdeel van een kwalificatie.

Wettelijke beroepsvereisten

De bekwaamheidseisen zijn wettelijke beroepsvereisten in de zin van artikel 7.2.6 van de WEB. Zij zullen dus onderdeel uitmaken van een of meer kwalificaties. Eerst na het met goed gevolg afleggen van een beroepsopleiding nieuwe stijl (dat wil zeggen waarvan de wettelijke beroepsvereisten ook onderdeel hebben uitgemaakt in zowel onderwijs als examens), is er voortaan dus toegang tot het beroep van onderwijsondersteuner in het mbo. Een andere mogelijkheid is dat een instelling voor hoger beroepsonderwijs de onderhavige bekwaamheidseisen als wettelijke beroepsvereisten incorporeert in een ad-programma in de zin van de artikelen 7.6 en 7.8a van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.

Algemene wet erkenning EU-beroepskwalificaties

Door de bekwaamheidseisen te stellen wordt het beroep van onderwijsondersteuner ook een gereguleerd beroep in de zin van de Algemene wet erkenning EU-beroepskwalificaties. Dat betekent dat personen met beroepskwalificaties verworven in een andere lidstaat van de Europese Unie of de Europese Economische Ruimte of Zwitserland uitsluitend onderwijsondersteunende werkzaamheden mogen uitvoeren als onderwijsondersteuner indien zij voldoen aan de Nederlandse bekwaamheidseisen. Of nadat is aangetoond ten overstaan van de minister van OCW dat betrokkene over vergelijkbare beroepskwalificaties beschikt die zij elders in de EU of EER hebben verworven. Na erkenning van die beroepskwalificatie of na het behalen van het Nederlandse getuigschrift zoals door de minister van OCW aangewezen, mogen zij vervolgens ook als onderwijsondersteuner in het mbo aan de slag.

4. Gevolgen

Gevolgen van het besluit voor de individuele onderwijsondersteuner

De bekwaamheidseisen zullen gelden als:

- intredevoorwaarde voor het beroep van onderwijsondersteuner;
- referentiepunt voor het onderhouden van bekwaamheid (een taak voor de onderwijsondersteuners en andere onderwijsondersteuners en de bevoegde gezagsorganen van de instellingen);

- referentiepunt voor de noodzakelijke scholing vooronderwijsondersteuners en andere onderwijsondersteuners.

Het besluit heeft tot gevolg dat er opleidingen ingericht en vastgesteld moeten worden die leiden tot een getuigschrift waarmee de onderwijsondersteuner kan aantonen aan de bekwaamheidseisen te voldoen. Tot de datum van invoering van de bekwaamheidseisen met dit besluit zijn er nog geen erkende opleidingen en bewijzen van bekwaamheid voor onderwijsondersteuners. Het besluit betekent niet dat de onderwijsondersteuner of andere onderwijsondersteuner die voor die datum een aanstelling heeft en onderwijsondersteunende werkzaamheden verricht, het recht tot het geven van instructies verliest. In het kader van een goed personeelsbeleid en een goede onderwijskwaliteit mag van een bestuur van een instelling worden verwacht dat eventuele lacunes in de bekwaamheid van zittend onderwijsondersteunend personeel met behulp van na- of bijscholing worden weggewerkt, zodat er geen grote verschillen tussen de bekwaamheid van het personeel ontstaat of blijft bestaan.

Gevolgen van het besluit voor de instellingen

Met dit besluit worden de minimum bekwaamheidseisen voor het functioneren van een onderwijsondersteuner vastgesteld. Het vastleggen van deze ondergrens vergt specifieke, concrete bekwaamheidseisen, zodat de bevoegde gezagsorganen van de instellingen ook een specifieke maatstaf in handen hebben om het onderhoud van de bekwaamheid van het personeel concreet te kunnen maken. Doordat het minimumeisen zijn, is er ook genoeg ruimte voor flexibiliteit en ruimte voor de instellingen om hun eigen personeelsbeleid te voeren. Een bevoegd gezag is als werkgever verantwoordelijk voor een zodanige aansturing en begeleiding van de (startende) onderwijsondersteuner, zodat hij zodanig kan functioneren dat hij zijn werk kan doen overeenkomstig deze bekwaamheidseisen. De onderwijsondersteuner werkt daarbij samen met de docenten als collega's in een professionele onderwijsgemeenschap.

Gevolgen van het besluit voor de opleidingen voor instructeurs

De bekwaamheidseisen voor de onderwijsondersteuner in het mbo zijn wettelijke beroepsvereisten in de zin van artikel 7.2.6, eerste lid, van de WEB. De Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven zal deze eisen verwerken in een kwalificatie op mbo-4 niveau. Dit omdat de didactische en pedagogische bekwaamheidsaspecten van de onderwijsondersteuner zich ten minste op dat niveau moeten bevinden.

5. Uitvoering, toezicht en handhaving (lasten, inspanningen aan de zijde van de overheid)

Om de eisen uitvoerbaar te maken en als wettelijk beroepsvereiste onderdeel van een of meer beroepsopleidingen op mbo-4 niveau, zal de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven overeenkomstig artikel 7.2.6, eerste lid, onderdeel a, van de WEB een voorstel ontwikkelen voor een kwalificatie of wijziging van een bestaande.

Zoals gebruikelijk zal de Inspectie van het onderwijs toezicht houden op de naleving van de bekwaamheidseisen door het bevoegd gezag van een instelling. Dit ook omdat de bekwaamheid van het onderwijsondersteunend personeel en met name die van de in de praktijk zogenoemde onderwijsondersteuners nauw verwant is met die van docenten en die bekwaamheidseis rechtstreeks voortvloeit uit artikel 23, tweede lid, van de Grondwet. Daar is immers bepaald dat het geven van onderwijs vrij is, behoudens het toezicht van de overheid en, voor wat bij de wet aangewezen vormen van onderwijs betreft, het onderzoek naar de bekwaamheid en de zedelijkheid van hen die onderwijs geven, een en ander bij de wet te regelen.

De handhaving van de bekwaamheidseisen bij niet-naleving zal zoals gebruikelijk plaatsvinden door middel van bekostigingsmaatregelen. Bij constatering van een overtreding kan de bekostiging deels worden opgeschort om het bevoegd gezag te stimuleren alsnog aan de eisen te voldoen, dan wel kan de bekostiging voor een deel worden ingetrokken. Dit is geregeld in artikel 11.1 van de WEB.

6. Financiële gevolgen (voor OCW)

Van de onderwijsondersteuners wordt verwacht dat zij hun bekwaamheid verwerven en onderhouden en van werkgevers dat zij hun ondersteuners daartoe in de gelegenheid stellen. Het vaststellen van bekwaamheidseisen voor onderwijsondersteunend personeel heeft als zodanig geen financiële gevolgen voor de rijksbegroting.

7. Administratieve lasten (voor de scholen, opleidingen, deelnemers)

De instellingen die een beroepsopleiding verzorgen, waarin de bekwaamheidseisen als wettelijk beroepsvereiste zijn verwerkt, zullen ervoor moeten zorgen dat de deelnemers van die opleiding in de gelegenheid worden gesteld onderwijs te krijgen over de bekwaamheidseisen en daarin ook examens af te leggen. Dit volgt uit artikel 7.2.6, tweede lid, van de WEB.

8. Caribisch Nederland

Deze bekwaamheidseisen voor het onderwijsondersteunend personeel in het mbo zijn nog niet direct van toepassing op onderwijsondersteuners verbonden aan scholen waar beroepsonderwijs wordt verzorgd in Caribisch Nederland. Dit in tegenstelling tot dergelijke eisen die voor docenten aldaar wel gelden. De reden is de gebruikelijke legislatieve terughoudendheid. Zodra daar aanleiding voor is in de toekomst, kan artikel II ook in werking treden, zodat de bekwaamheidseisen dan ook gaan gelden voor het onderwijsondersteunend personeel dat rechtstreeks betrokken is bij het onderwijsleerproces van beroepsopleidingen in Caribisch Nederland.

9. Advies en consultatie

PM na ontvangst UT en internetconsultatie

10. Artikelsgewijze toelichting

Artikelen I en II, onderdelen A

Met de nieuwe begripsbepaling van "onderwijsondersteuner" wordt in dit besluit kortheidshalve bedoeld de persoon die onderwijsondersteunende werkzaamheden uitvoert die rechtstreeks verband houden met het onderwijsleerproces binnen een beroepsopleiding. Artikel 4.2.3, tweede lid, van de WEB bepaalt namelijk dat alleen voor bepaalde bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen werkzaamheden bekwaamheidseisen worden vastgesteld. In tegenstelling tot de bekwaamheidseisen voor docenten, zijn de onderhavige bekwaamheidseisen niet gekoppeld aan een bepaalde functie maar aan voornoemde werkzaamheden in het beroepsonderwijs. De begripsbepaling moet in samenhang met artikel 3.1 worden gelezen, omdat in die bepaling een nadere invulling van de werkzaamheden wordt gegeven waarop de eisen betrekking hebben. In die bepaling is de onderwijsondersteunende werkzaamheid geconcretiseerd door te regelen dat het gaat om de begeleiding van en het geven van instructie aan deelnemers, met name in de beroepsgerichte kwalificatie-onderdelen van een beroepsopleiding, door een persoon, niet zijnde een docent, verbonden aan een mbo-instelling.

Artikelen I en II, onderdelen B
(hoofdstuk 3 nieuw)

Hoofdstuk 3 van het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel is opnieuw vastgesteld. Dit hoofdstuk bevat voortaan de met dit besluit ingevoerde bekwaamheidseisen voor de persoon die onderwijsondersteunende werkzaamheden uitvoert, die rechtstreeks verband houden met het leerproces in het beroepsonderwijs. Ofwel eenvoudigweg gedefinieerd als de onderwijsondersteuner. Deze eisen hebben dus geen betrekking op technisch onderwijsassistenten, schoolpsychologen of personen werkzaam binnen opleidingen educatie als bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid, van de WEB en evenmin het primair of voortgezet onderwijs.

De didactische en pedagogische bekwaamheidseisen zijn gesplitst in kennis en kunde vanwege de omvang van de eisen. De artikelen 3.4 en 3.6 beschrijven de pedagogisch-didactische kunde waarover een bekwaam onderwijsondersteuner behoort te beschikken. Anders geformuleerd: vooral het gedrag dat zij laten zien als vaardig en bekwaam onderwijsondersteuner. De artikelen 3.5 en 3.7 beschrijven vooral de meer theoretische pedagogisch-didactische kennis die een bekwaam onderwijsondersteuner in zijn bagage moet hebben om te kunnen slagen als goed onderwijsondersteuner.

Artikel 3.1 Aanwijzing onderwijsondersteunende werkzaamheden

Het eerste lid geeft het doel van dit besluit aan, namelijk het benoemen van de werkzaamheden waarvoor bekwaamheidseisen gelden, alsmede de beschrijving van die eisen zelf.

Het tweede lid brengt tot uitdrukking dat de reglementering van de onderwijsondersteunende werkzaamheid waar het om gaat is het geven van onderwijs door een personeelslid van een mbo-instelling, met name in de beroepsgerichte onderdelen van een kwalificatie. In het mbo komt het immers veel voor dat het onderwijs in met name de specifieke kwalificatie-eisen wordt verzorgd door een zogenoemde onderwijsondersteuner of andere persoon dan de docent. Deze onderwijsondersteuner maakt deel uit van het onderwijsteam en werkt daarbij samen met de docent.

De precieze rechtspositie van de onderwijsondersteuner is niet van belang. Het kan gaan om een dienstbetrekking van bepaalde of onbepaalde duur, maar de eisen gelden evenzeer voor degene die op uitzend- of detachingsbasis de voornoemde onderwijsondersteunende werkzaamheden verricht. Dit laat onverlet dat er enkele wettelijke uitzonderingen gelden zoals beschreven in het algemeen deel van deze toelichting. De eisen zijn evenmin niet van toepassing op degene die is benoemd of tewerkgesteld als docent in een vakinstelling of roc of als leraar in een aoc. Voor hen gelden immers eigen bekwaamheidsregels uit hoofde van hoofdstuk 2.

Het tweede lid maakt tevens duidelijk dat het voor de toepasbaarheid van de bekwaamheidseisen ook nodig is dat er contact is of kan zijn met deelnemers.

Op een persoon die achter de schermen werkzaam is of niet tijdens de lessen en daarmee geen contact heeft met deelnemers, zijn de eisen dus niet van toepassing. De eisen gelden evenmin voor bijvoorbeeld een portier, conciërge of schoolpsycholoog die weliswaar contact heeft met deelnemers, maar niet of niet rechtstreeks betrokken is bij het onderwijsleerproces. Dit is overigens weer anders met onderwijs op afstand via een beeldscherm met gelegenheid tot het stellen van vragen. Immers, in dat geval is er wel weer contact mogelijk met deelnemers over het onderwijsleerproces.

Het is dus aan het bevoegd gezag om na te gaan op instellingsniveau welke werkzaamheden onder de reikwijdte van dit besluit vallen en er vervolgens voor te zorgen dat alleen de onderwijsondersteuner die aan de bekwaamheidseisen voldoet, betrokken is bij die werkzaamheden. Dit onverminderd het overgangsrecht. Zie daarvoor het algemeen deel en de toelichting bij artikel 6.2.

Artikel 3.2 De onderwijsondersteuner in het mbo

Het eerste lid bepaalt dat de didactische en pedagogische onderdelen van deze bekwaamheidseisen als wettelijk beroepsvereiste in de zin van artikel 7.2.6 van de WEB onderdeel moeten uitmaken van een specialisten- of middenkaderopleiding (mbo- 4 niveau).

Het tweede lid verklaart artikel 2.2 van overeenkomstige toepassing op de onderwijsondersteuner. Hiermede wordt die doelbepaling omtrent de bekwaamheidseisen, die tot nu toe beperkt was tot docenten mbo en leraren po/vo, uitgebreid naar de onderwijsondersteuner in het mbo. Deze maakt immers ook deel uit van de onderwijsgemeenschap binnen een regionaal of agrarisch opleidingscentrum (roc/aoc) of een vakinstelling. En met dit besluit neemt zijn bekwaamheid toe. Net als voor de docent valt deze bekwaamheid in drie aspecten te onderscheiden. Dit lid wil tevens tot uitdrukking brengen dat de onderwijsondersteuner onderdeel uitmaakt van het grotere geheel van de instelling en daarbinnen meestal van een onderwijsteam, hetgeen medebepalend is voor zijn professionele en bekwame beroepsuitoefening.

Artikel 3.3 vakbekwaamheid

Deze bepaling beschrijft de vakinhoudelijke bekwaamheidseisen voor een onderwijsondersteuner. Uit de bepaling volgt dat de onderwijsondersteuner met name meerwaarde kan hebben bij de beroepsgerichte onderdelen van de kwalificatie waarbij een duidelijke verbinding met het vak of beroep is waarvoor de deelnemers worden opgeleid. Met dat oogmerk zijn de bekwaamheidseisen vastgesteld. Het kan echter ook zo zijn dat een onderwijsondersteuner wordt ingezet bij de generieke kwalificatieonderdelen zoals rekenen of loopbaan en burgerschap, mits het bevoegd gezag betrokkene daarvoor in aanmerking vindt komen. Het bevoegd gezag beoordeelt of een potentiële onderwijsondersteuner geschikt is voor zijn taak en of hij voldoet aan de vakinhoudelijke bekwaamheid aan de hand van de in het tweede lid gegeven criteria. De vakinhoudelijke bekwaamheid van een onderwijsondersteuner dient zich dus ten minste op het niveau te bevinden van de opleiding waaraan hij verbonden is.

Artikel 3.4 Didactische kunde

Het eerste lid geeft de kern van de didactische bekwaamheid weer: een goede onderwijsondersteuner weet de leerstof leerbaar te maken voor de deelnemers. Daarbij houdt hij ook oog voor de onderwijskundige voortgang per deelnemer. Dit betekent dat hij ze individueel kan begeleiden op weg naar hun kwalificatie en diploma, zodat een deelnemer zowel theoretisch als praktisch goed is voorbereid op zijn toekomstige beroepsuitoefening. Het tweede lid bevat een uitwerking van het eerste lid door de meest gewenste vaardigheden te benoemen die een willekeurig onderwijsondersteuner tot een bekwaam onderwijsondersteuner maken.

Artikel 3.5 Didactische kennis

Een bekwame onderwijsondersteuner is kundig op didactisch terrein als omschreven in artikel 3.4. In het onderhavige artikel 3.5 wordt het theoretisch fundament beschreven waarover een onderwijsondersteuner dient te beschikken om didactisch vaardig als bedoeld in artikel 3.4 te kunnen opereren. Artikel 3.5 is, net als de overige artikelen van dit hoofdstuk, als wettelijk beroepsvereiste daarmee een belangrijke bouwsteen voor een opleiding tot onderwijsondersteuner.

Artikel 3.6 Pedagogische kunde

Het eerste lid van artikel 3.6 bevat de kern van de vereiste pedagogische bekwaamheid voor een onderwijsondersteuner. Hij moet namelijk in staat zijn een zinvolle bijdrage te leveren aan een veilige leeromgeving voor een deelnemer en daarnaast de ontwikkeling te volgen in leren en (gewenst) gedrag van de deelnemers die hij onder zijn hoede

heeft. Het tweede lid bevat de concrete uitwerking van de gewenste vaardigheden voor de pedagogisch bekwame onderwijsondersteuner.

Artikel 3.7 Pedagogische kennis

Artikel 3.7 bevat de beschrijving van het theoretisch fundament dat nodig is voor een onderwijsondersteuner om zijn pedagogische bekwaamheid te verwerven en te behouden. Het eerste lid bevat basale kennisvereisten op pedagogisch terrein. Het tweede lid omvat een meer uitgebreide kennisvereisten op pedagogisch terrein. Het gaat hierbij om een directe relatie met de toekomstige beroepsuitoefening van de deelnemer, omdat namelijk van een pedagogisch bekwam onderwijsondersteuner wordt verwacht dat hij voldoende kennis heeft van de verschillende bedrijfsculturen waar een deelnemer mee te maken kan krijgen en deze kennis ook weet over te dragen aan de deelnemers. Dit om de deelnemer zowel goed te kunnen voorbereiden op zijn beroepspraktijkvorming in de zin van artikel 7.2.7. van de WEB tijdens een beroepsopleiding alsook op diens toetreding tot de arbeidsmarkt na afronding van zijn beroepsopleiding.

Artikelen I en II, onderdelen B (wijziging opschrift hoofdstuk 6)

Hoofdstuk 3 bevat de nieuwe bekwaamheidseisen voor het personeelslid dat onderwijsondersteunende werkzaamheden uitvoert, die rechtstreeks verband houden met het onderwijsleerproces. Voorheen bevatte hoofdstuk 3 een artikel 3.1 inzake een bevoegdheid voor een schoolbestuur om tijdelijk af te wijken van bekwaamheidseisen in het voortgezet onderwijs. Deze bepaling is verplaatst naar hoofdstuk 6 in de vorm van het nieuwe artikel 6.1. Om die reden is thans het bestaande artikel 6.1 (inwerkingtredingsbepaling oorspronkelijk besluit en citeertitel) vernummerd tot artikel 6.4 en is het opschrift van hoofdstuk 6 hierop aangepast, omdat hoofdstuk 6 nu niet alleen slot- maar ook overgangsrechtelijke bepalingen bevat.

Artikelen I en II, onderdelen C

Artikel 6.1 Tijdelijke afwijking bekwaamheidseisen VO

Van de gelegenheid is gebruik gemaakt om artikel 6.1 inzake de tijdelijke afwijking van bekwaamheidseisen in het voortgezet onderwijs meer toegankelijk te herformuleren. Dit is gedaan door in plaats van naar de Wet op het voortgezet onderwijs direct te verwijzen naar de bekwaamheidseisen volgens dit Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel, nu dat ook de bedoeling van de bepaling is. In de kern maakt de bepaling het mogelijk dat een leraar die niet aan de bekwaamheidseisen voldoet en daarmee onbevoegd is om les te geven in de bovenbouw van het havo en het vwo dat gedurende één schooljaar wel mag doen om moverende reden van het bevoegd gezag van de rechtspersoon die de school in stand houdt. Het is daarmee voor een bevoegd gezag per leraar een eenmalige optie, die bovendien nog aan andere voorwaarden is gebonden als bedoeld in de onderdelen b en c, die erop neerkomen dat er geen wanverhouding mag bestaan tussen de werkzaamheden van de betrokken leraar respectievelijk de school waar hij lesgeeft. De leraar moet de meeste uren lesgeven in de onderbouw waarvoor hij bekwam is en binnen een school mag het aantal uren onderwijs in het voorbereidend hoger onderwijs dat op deze manier wordt verzorgd niet meer dan 5% mag bedragen van het totaal aantal lessen in het voorbereidend hoger onderwijs ofwel de bovenbouw havo en vwo tezamen.

Artikel 6.2

Deze bepaling is gelijk aan artikel 3.2 zoals toegevoegd met het Besluit van 14 maart 2017 houdende enz. Deze bepaling is alleen vernummerd tot 6.2, nu hoofdstuk 3 is bestemd voor de bekwaamheidseisen voor onderwijsondersteuners. Hiermee wordt een logische volgorde aangehouden. Hoofdstuk 2 bevat immers de eisen voor docenten en leraren.

Artikel 6.3 Tijdelijke afwijking bekwaamheidseisen mbo

Met de inwerkingtreding van dit besluit gelden er wettelijke beroepsvereisten voor de onderwijsondersteuner zoals bedoeld in dit besluit in het mbo. Daarmee is het beroep van onderwijsondersteuner (vaak aangeduid als onderwijsondersteuner in de praktijk) een gereguleerd beroep geworden en zal in beginsel iedere beroepsbeoefenaar aan de bekwaamheidseisen moeten voldoen. Voor de onderwijsondersteuner die reeds verbonden is aan een mbo-instelling op het moment van inwerkingtreding van dit besluit geldt op grond van artikel XI, eerste en derde lid, van de Wet op de beroepen in het onderwijs (vaak afgekort als de Wet bio) dat hij geacht wordt aan de nieuwe bekwaamheidseisen te voldoen, zolang hij verbonden blijft aan dezelfde instelling. Deze wettelijke beroepsvereisten zullen onderdeel gaan uitmaken van een of meer beroepsopleidingen. Het diploma van een beroepsopleiding die de bekwaamheidseisen op een correcte manier heeft verwerkt in haar opleiding, kan door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap worden aangewezen als een getuigschrift in de zin van artikel 4.2.2, eerste lid, onderdeel b, van de WEB. Een persoon die een dergelijk getuigschrift bezit, wordt geacht te voldoen aan de bekwaamheidseisen en kan dan worden benoemd of tewerkgesteld als onderwijsondersteuner voor een beroepsopleiding. Het kan echter zijn dat in de periode tussen inwerkingtreding van dit besluit en het in dienst nemen van een onderwijsondersteuner door het bevoegd gezag van een mbo-instelling er nog geen gelegenheid is geweest zo'n officieel getuigschrift te verwerven. Om een impasse te voorkomen, bepaalt artikel 6.2 dat gedurende drie kalenderjaren na inwerkingtreding van dit besluit nog personen mogen worden tewerkgesteld zonder dat zij aan de bekwaamheidseisen voldoen in de zin dat zij een officieel getuigschrift kunnen overleggen. Deze personen krijgen namelijk tot drie jaren na inwerkingtreding de tijd om alsnog dat getuigschrift te overleggen. Blijven zij daarmee in gebreke, dan mogen zij geen onderwijsondersteunende werkzaamheden meer uitvoeren die rechtstreeks verband houden met het onderwijsleerproces.

Artikel 6.4 (inwerkingtreding van het oorspronkelijke besluit en citeertitel)

Artikel 6.4 is ongewijzigd verbleven. Zij is alleen tot stand gekomen door hernummering van het reeds bestaande artikel 6.1 naar 6.4. Niettegenstaande Aanwijzing voor de regelgeving 238 is in dit geval toch gekozen voor hernummering. Immers, de citeertitel dient steeds de laatste bepaling van een besluit te zijn. Deze hernummering is risicoloos, omdat niet eerder naar dit artikel is verwezen in een andere regeling. Er is daarmee geen gevaar voor verkeerde verwijzingen.

Artikel III (inwerkingtreding)

Het beoogde inwerkingtredingstijdstip is 1 januari 2018. Vanwege de nahangprocedure (de verplichting op grond van artikel 4.2.3, vierde lid, WEB om het besluit eerst in werking te laten treden nadat beide kamers der Staten-Generaal vier weken lang in de gelegenheid zijn gesteld om hun voorkeur uit te spreken dat de bekwaamheidseisen toch bij wet zullen moeten worden geregeld), zal het tijdstip van inwerkingtreding bij koninklijk besluit worden bepaald. Daarbij zal overeenkomstig het beleid voor vaste verandermomenten ernaar worden gestreefd dit besluit ten minste drie maanden voordien in het Staatsblad bekend te maken.

De Minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

Dr. Jet Bussemaker